

Spm. nr. S 5314

Til statsministeren (3/9 04) af:

Per Dalgaard (DF):

»Vil statsministeren som pressens minister redegøre for, hvorvidt Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMD) nylige afgørelse i forhold til definition af pressens handlefrihed inden for de i konventionen fastsatte regler om ytringsfrihed vil danne grundlag for den fremtidige danske retspraksis?«

Begrundelse

Det ansete tyske dagblad Die Welt redegør den 30. august 2004 i det åbne brev »Herr Bundeskanzler, stoppen Sie die Zensur!« for, at EMD i en nylig domsafsigelse har fastslået, at pressefriheden fremover skal fortolkes således, at journalistiske artikler om offentlige personers liv fremover kun må skrives, så længe artiklens indhold berører vedkommendes officielle funktion. Dette er efter spørgerens opfattelse en væsentlig indskrænkning i pressefriheden, som i høj grad kan risikere at stække pressens mulighed for at formidle relevante informationer til borgerne. Afgørelsen har afstedkommet en lang række reaktioner. I det åbne brev opfordrer 43 forskellige tyske chefredaktører – fra blandt andet Der Spiegel, Stern, Saarbrücker Zeitung, National Geographic Deutschland, Die Welt, Bild, Neue Post, Financial Times Deutschland og Börse Online – Bundeskansler Gerhard Schröder til handling. Artiklen nævner en række historier, som efter de nye retningslinjer fra EMD ikke ville være kommet frem i mediernes. Spørgeren deler de 43 chefredaktørers frygt for, at EMD's afgørelse vil stække pressens frihed i et sådant omfang, at kvaliteten i og mulighederne for dybtgående samt afslørende journalistik indskrænkes. Dette kan risikere at være et alvorligt tilbageslag for pressefriheden, ytringsfriheden – og dermed demokratiet. På denne baggrund ønsker spørgeren en redegørelse fra statsministeren for, hvorvidt EMD's afgørelse vil komme til at påvirke de danske domstoles definition af pressens ytringsfrihed.

Svar (22/9 04)

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse om sagen fra Justitsministeriet.

På baggrund af Justitsministeriets udtalelse, kan jeg oplyse følgende:

1. Den afgørelse fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, som spørgeren henviser til, er Domstolens dom af 24. juni 2004 i sagen von Hannover mod Tyskland (klage nr. 59320/00), hvor Domstolen foretog en afvejning af hensynet til privatlivet (Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8) over for hensynet til ytringsfriheden (konventionens artikel 10).

Prinsesse Caroline von Hannover af Monaco havde klaget over, at den tyske stat havde krænket hendes ret til privatliv og familieliv, idet de tyske domstole gennem en årrække havde afvist at forbyde visse tyske ugeblade at offentliggøre forskellige fotografier af prinsessen i situationer, der hørte til hendes privatliv, som f.eks. fotografier af hende på ridetur eller på indkøb. De tyske retsinstanser havde ved afgørelsen af de forskellige retssager lagt vægt på pressens ytringsfrihed, herunder underholdningsmediernes (»the entertainment press«) ytringsfrihed, og på offentlighedens interesse i at vide, hvordan klageren opførte sig udenfor sine repræsentative funktioner.

Domstolen fastslog indledningsvis, at offentliggørelsen af fotografierne af klageren i forskellige hverdagssituationer var et indgreb i hendes privatliv. Domstolen udtalte, at den konkrete sag ikke vedrører udbredelsen af »tanker«, men af billeder med en meget personlig, endog intim »oplysning« om et individ. Domstolen understregede, at fotografier optrykt i boulevardpressen ofte tages i et klima af fortløbende chikane over for den pågældende person, der føler sit privatliv invaderet. Domstolen fandt endvidere anledning til at pointere, at klageren som medlem af Monacos royale familie repræsenterer familien ved visse kulturelle og velgørhedsarrangementer, men at hun ikke udøver nogen officiel funktion for staten Monaco.

Domstolen udtalte, at den afgørende faktor ved afvejningen af hensynet til privatlivet over for hensynet til ytringsfriheden er, hvorvidt de pågældende fotografier og de tilhørende artikler bidrager til en debat af generel interesse for samfundet, så pressens rolle som offentlighedens